

Het resort: Kunstenaars onderbetalen geen optie

ERIC NEDERKOORN

GRONINGEN De glazen werden gevuld bij het resort, na de toezegging van vier jaar lang 45.000 euro subsidie door de Kunstraad Groningen. Maar de champagne is uitgebeld bij de debutant, en de rekening opgemaakt. Die pakt verkeerd uit.

Want Karina Bakx en Ellen de Haan, samen de directie van dit Groningse kunstinitiatief, stellen van dit geld niet aan hun eigen principe te kunnen voldoen: betaal de kunstenaar die je inschakelt een eerlijk loon, passend bij de geleverde prestatie.

De kunstwereld en de subsidieverstrekkingen zullen hoe dan ook moeten wennen aan deze 'Fair Practice Code': vanaf 2025 is het wettelijk afgelopen met de onderbetaling – of zelfs niet-betaling – in de gesubsidieerde kunstwereld. Eerlijk loon is vanaf dan een voorwaarde voor subsidie. Dat legt straks extra druk op de instellingen, overheden en fondsen.

Het resort heeft deze beloning al vanaf de aftrap tot speerpunt gemaakt. In een brief aan de gemeenteraad, in aanloop naar de behandeling van de cultuurnota woensdag de 18de, zeggen Bakx en De Haan te overwegen om er in 2022 hun activiteiten met het resort te stoppen als ze niet in staat zijn dat speerpunt waar te maken. Voor komend jaar ligt er al een programma, waarvan een derde van de kosten dusdanig ongedekt zijn dat de twee zichzelf voor dat deel van de loonlijst schrappen.

Maar wacht, hoe kan het dat er met een vaste subsidieplek toch minder geld binnenkomt? Bakx: „We zaten eerst voor eenzelfde bedrag in de talentenregeling en konden daarnaast voor afzonderlijke projecten een beroep doen op het incidentenbudget van de Kunstraad. Met een vaste plek in de cultuurnota mag dat niet langer. Dus gaan we er feitelijk op achteruit.”

Het resort verzoekt in de brief om

de mogelijkheid alsnog 15.000 euro jaarlijks uit die pot te mogen vragen. Als een structureel incident, als het ware. Daarnaast zou in de cultuurnota ook nog een jaarlijkse extra 'vaste' toezegging moeten komen.

Het resort dankt zijn subsidie aan de nieuwe functie dat het aan de Groningse kunstwereld heeft toegevoegd. Het kiest een (semi-)openbare ruimte in de stad uit en selecteert kunstenaars die daar een project mogen uitvoeren dat zich verhoudt tot zijn omgeving. Bakx: „In zwembad de Papiermolen moest de kunstenaar rekening houden met de zichtlijnen van badmeesters, bij de muziekkoepeel in het Sterrebos met de daklozen daar.”

Zo werkte het resort ook in theater De Machinefabriek, het Tschumi-paviljoen op het Hereplein, in het

Kunstinitiatief gaat er met subsidie feitelijk op achteruit

monumentale tankstation van Dudok aan de diepenring en is er een project in de maak voor Pictura. Al die residenties vormen samen de episodes van een groter verhaal. Bakx: „We nodigen daarvoor telkens jonge kunstenaars uit, die ernaast in workshops in de stad als coach fungeren.” De Haan: „We voeren zo ons eigen alumnibeleid, gericht op net afgestudeerde kunstenaars en kunstenaars die al iets verder zijn.” De twee zijn zelf ook opgeleid aan Minerva in Groningen.

De overheadkosten van het resort behoren ongetwijfeld tot de laagste van gesubsidieerd Groningen. Een vast kantoor is er niet. „Wij kiezen niet voor stenen, maar voor de weg”, zegt De Haan. De twee trekken als nomaden langs panden die tijdelijk leeg staan in afwachting van een nieuwe bewoner. Momenteel 'huizen' ze aan de Westerkade.

Hoewel dankbaar voor de erkenning met de vierjarige toekenning vragen Bakx en De Haan zich af of de gemeente zich realiseert wat hun positie straks is. Bakx: „Onlangs is het Experimenteer Reglement Kunstenaarshonoraria ook nog geschrapt, waarmee de beloning van kunstenaars kon worden aangevuld.” Zowel het Mondriaanfonds, dat deze regeling uitvoerde, als de minister, als de vuller van dit fonds, verwijzen nu door naar de gemeenten.

Om kunstenaars alsnog adequaat te kunnen betalen, wil het resort projecten schrappen en het budget daarvan overhevelen naar wat wél doorgaat. Zo komt dan wel direct de prestatieplicht in het gedrang die aan subsidiëring kleefte. Bakx: „We zijn een van de slechts vier noordelijke kunstpodia die door het Mondriaanfonds worden ondersteunend. Wanneer we onze ambities niet kunnen waarmaken, dreigt dat straks weg te vallen.”

De leek zal nu misschien zeggen: doe niet zo ondankbaar, je krijgt toch geld? Maar het resort is van meet af aan vastberaden geweest. Bakx: „De nieuwe generatie kunstenaars weigert nog langer te werken voor half geld.”

Over dat uitgangspunt van fair practice organiseerde het resort eerder al een symposium met andere beeldende kunstinstellingen. Directeur Ebrien den Engelsman van de Kunstraad heeft begrip voor de pijn die het resort voelt. „Maar wij moeten nu eenmaal werken met ontoreikende middelen.”

Oftewel: het cultuurbudget waarover de Kunstraad de gemeenteraad moet adviseren, is voor deze raad zelf ook frustrerend. „We hebben de gemeente nog wel verzocht om bovenop het vastgestelde cultuurbudget een algemene regeling te treffen voor eerlijke betaling van kunstenaars”, zegt Den Engelsman. „In elk geval is toegezegd dat er een studie komt naar de gevolgen van fair practice. Dat is een begin.”



Opening van een expositie van het resort bij het benzinestation van Dudok aan de Groningse diepenring, twee jaar geleden. Met onder anderen wethouder Paul de Rook (rechtsboven) en namens het resort Ellen de Haan (rechtsvoor) en Karina Bakx (linksvoor). FOTO TOM VAN HUISSTEDÉ